

El Sistema Braille, com funciona? Per què serveix?

Aquest any 2009 que ara s'acaba hem celebrat el bicentenari del naixement de Louis Braille. Aquest francès il·lustre és l'inventor del sistema de lectoescriptura que permet llegir i escriure a les persones cegues. Sembla estrany pensar que fins fa menys de 200 anys les persones cegues no podíem accedir a la cultura escrita sense ajuda d'altres, cosa que suposava una important manca d'oportunitats.

La versió definitiva del sistema braille es va presentar l'any 1837. Es tracta d'un alfabet en relleu en el qual les lletres estan formades a partir de la combinació de sis punts. Els sis punts del signe generador estan col·locats en dues columnes de tres punts, en la mateixa posició d'una overa de sis ous col·locada en vertical.

Per facilitar la comprensió del sistema, s'ha donat nom als punts. Així doncs, en la columna de l'esquerra tenim que el punt 1 és el de dalt a l'esquerra, el 2 és el del mig a l'esquerra i el 3 el de baix a l'esquerra, i en la columna de la dreta: el punt 4 és el de dalt a la dreta, el 5, el del mig a la dreta i el sis, el de baix a la dreta.

Les combinacions que es fan a partir dels sis punts permeten fer totes les lletres, les vocals accentuades, els signes de puntuació, els signes matemàtics, així com transcriure la notació musical en forma lineal, és a dir, sense utilitzar pentagrama. Els números es fan amb les 10 primeres lletres, de la a la j, avantposant un signe que indica que es tracta de números; el signe de número es forma amb els punts 3, 4, 5 i 6. I per indicar que una lletra és majúscula, també li hem d'avantposar un signe que es forma amb els punts 4 i 6, és a dir, el de dalt i el de baix a la dreta.

El braille no només serveix per accedir al llibres, si no que, evidentment, com tot tipus d'escriptura, serveix per facilitar moltes tasques de la vida quotidiana en les quals cal utilitzar la lectura o l'escriptura. Caldria però que els nostres governants prenguessin consciència que cal fer més esforços per tal de posar el braille al nivell que seria imprescindible per facilitar que les persones cegues tinguem major autonomia.

En aquest moment ja tenim el braille en la majoria de medicaments, en molts ascensors, en alguns caixers automàtics, en màquines expenedores i el podem utilitzar en les votacions. Però hi ha moltes coses que encara s'han d'adaptar: l'etiquetatge dels productes d'ús diari, la rotulació en els museus, els rètols dels carrers, etc.

És molt important que cada vegada més persones sàpiguen com funciona el braille i coneguin les seves utilitats i que tots junts treballem per aconseguir que cada dia estigui més present en la nostra societat. Per a les persones que llegim en aquest sistema, qualsevol nova utilitat que se li doni al braille serà un gran avenç en la nostra vida.

I també és bo que no oblidem la figura de Louis Braille, sense la feina del qual la vida de les persones cegues avui seria molt més difícil i sobre tot, menys

interessant.

Neus Salvat